

DRAMMEN HAVN

NOTER TIL REGNSKAPET 2018

Note 1

Regnskapsprinsipper

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Regnskapet for Drammensregionens Interkommunale Havnevesen (Drammen havn) 2018 er utarbeidet i henhold til regnskapslovens bestemmelser og etter norske regnskapsstandarder.

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år klassifiseres også som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes og ikke være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives etter en fornuftig avskrivningsplan. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Varige driftsmidler aktiveres og avskrives dersom de har en levetid på 3 år eller mer, og kostprisen overstiger 50 000,- NOK. Direkte vedlikehold av driftsmidler blir løpende kostnadsført under driftskostnader. Påkostninger og forbedringer tillegges driftsmiddelets bokførte verdi og avskrives sammen med dette.

Kundefordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering for de enkelte fordringene.

Inntektsføring skjer etter opptjeningsprinsippet som normalt vil være leveringstidspunktet for varer og tjenester. Kostnader medtas etter sammenstillingsprinsippet, det vil si at kostnader medtas i samme periode som tilhørende inntekter inntektsføres.

Skattekostnaden sammenstilles med regnskapsmessig resultat før skatt.

Skattekostnaden består av betalbar skatt (skatt på årets direkte skattepliktige inntekt) og endring i netto utsatt skatt. Skattekostnaden fordeles på ordinært resultat og virkning av prinsippendring og korrigering av feil i henhold til skattegrunnlaget. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er presentert netto i balansen. Utsatt skatt er beregnet med 22% på grunnlag av de midlertidige forskjellene som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter Drammen havn og det 100 % eide datterselskapet Drammen havn - Lierterminalen AS. Ved konsolidering av datterselskapet er kostmetoden benyttet. Interne mellomværender og transaksjoner er eliminert.

Note 2

Administrasjonsinntekter

Administrasjonsinntekter gjelder vårt datterselskap Drammen havn – Lierterminalen AS. Det årlige avtalte beløpet er på 100 000,- NOK.

Note 3

Skatter

Årets skattekostnad vedrører datterselskapet i konsernet og fremkommer slik:					
Konsern				2018	2017
Betalbar skatt av årets resultat				517 163	440 268
Endring skatt ved korreksjonsinntekt					
Endring utsatt skatt				-35 380	-28 343
Virkning av endringer skatteregler				-8 106	-9 644
Skattekostnad ordinært resultat				473 677	402 281
Årets skatt i balansen vedrører datterselskapet i konsernet og fremkommer slik:					
Konsern				2018	2017
Betalbar skatt av årets resultat				517 163	440 268
Betalbar skatt i balansen				517 163	440 268

Oversikt over utsatt skatt:					
Konsern				2018	2017
Varige driftsmidler				178 329	221 815
Utsatt skatteforpliktelse				178 329	221 815

Note 4

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Drammen havn har avtale med Drammen Kommunale pensjonskasse (DKP) om tjenestepensjonsordning for sine ansatte. Ordningen omfatter i alt 19 nåværende og 60 tidligere ansatte. Drammen havn følger regnskapslovens bestemmelser og i tråd med dette er pensjonskostnadene basert på aktuarberegninger utført i samsvar med NRS 6 Pensjonskostnader.

Netto pensjonsforpliktelser:	31.12.2018	31.12.2017
Beregnete pensjonsforpliktelser	44 543 513	42 977 142
Pensjonsmidler	-43 349 266	-42 576 976
Netto faktiske pensjonsforpliktelser	1 194 247	400 166
Akkumulert gevinst/tap	-1 281 233	679 375
Netto pensjonsforpliktelser	-86 986	1 079 541
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelser	-12 265	152 215
Netto forpliktelse inklusive arbeidsgiveravgift	-99 251	1 231 756
Årets pensjonskostnad fremkommer slik:		
Årets pensjonsopptjening DKP	2 041 019	1 839 992
Beregnet rentekostnad DKP	1 012 613	1 024 992
Amortisering av akumulert tap/(gevinst)	-	-
Forventet avkastning av pensjonsmidler DKP	-1 763 830	-1 421 442
Beregnete pensjonskostnader	1 289 802	1 443 542
Differanse mellom beregnet og betalt pensjonspr.	-60 075	9 996
Endelig pensjonskostnad	1 229 727	1 453 538
Aktuarberegnet premieinnbetaling	2 456 328	2 077 791
Årets bokførte pensjonspremie	2 396 253	2 087 787
Differanse	60 075	-9 996
<u>Differansen må ses i sammenheng med :</u>		
Innbetalinger til AFP ordningen		
Ansattes medlemsinnskudd til pensjonsordningen		
Ved beregning av pensjonskostnad og netto pensjonsforpliktelse er følgende forutsetninger lagt til grunn:		
	2018	2017
Diskonteringsrente	2,40 %	2,60 %
Forventet lønnsøkning	2,50 %	2,50 %
Forventet økning av G	2,25 %	2,25 %
Forventet pensjonsregulering	1,50 %	1,50 %
Antatt langsiktig avkastning	4,10 %	3,60 %
Korridor grense for amortisering av estimatavvik	10,00 %	10,00 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %

Note 5

Lønnskostnader, godtgjørelser

Lønnskostnader kan spesifiseres slik:

Morselskap			Konsern		
2018	2017		2018	2017	
12 716 611	13 042 608	Lønn og andre ytelser	12 716 611	13 042 608	
2 156 890	2 179 636	Arbeidsgiveravgift	2 156 890	2 179 636	
1 065 247	1 364 109	Pensjonskostnader	1 065 247	1 364 109	
573 623	677 495	Andre personalkostnader	573 623	677 495	
16 512 371	17 263 848		16 512 371	17 263 848	

Antall årsverk på Drammen havn er 17,47 fordelt på 18 ansatte. Det er i 2018 utbetalt lønn og godtgjørelse til havnedirektør på 1.291.211,- NOK. Til styret er det utbetalt en godtgjørelse på 426.000,- NOK.

Revisor					
Kostnadsført honorar til revisor utgjør ekskl. mva.					
Morselskap			Konsern		
2018	2017		2018	2017	
79 000	78 000	Ordinært revisjonshonorar	108 000	168 000	
30 000	30000	Teknisk regnskapsbistand	47 000	66 950	
79 000	29 000	Honorar for andre tjenester	177 000	595 625	
188 000	137 000		332 000	830 575	

Note 6

Leieavtaler

Drammen havn leier av Drammen Eiendom KF Sven Haugesgt. 31 og 32 for ca 1 MNOK i året. Administrasjonsbygningen og Marinaen leies for 0,6 MNOK. Drammen havn leier også Skur 1 til maritim senter for kr. 0 pr. år mot at havna står for og dekker alle kostnader til forvaltning, drift og vedlikehold. Total årlig leie i 2018 utgjorde 2.038.570,- NOK.

Inntekter knyttet til båtanløp på Tangensiden vil bli delt mellom Drammen Eiendom KF og Drammen havn med hhv. 75% og 25%.

Drammen Eiendom KF og Drammen havn har inngått en avtale om eiendomsoverdragelse som tro i kraft 01.01.2017, der Drammen havn i hovedsak skal få benytte festeareal «gratis» mot at Drammen Eiendom KF får overta Drammen havn sine eiendommer på Tangensiden. Denne eiendomstransaksjonen vil bli synliggjort i regnskapet for perioden 2017 - 2041.

Avtalen er regnskapsført til virkelig verdi jamfør Norsk Standard. Avtalen som omhandler fremtidig «gratis» festeavtale er verdsatt til 37,5 MNOK. Det er benyttet en yield på 7,5 år. Egenkapitalen er tilskrevet gevinsten av eiendomsoverdragelsen på 24,1 MNOK. Verdien av «gratis» festeavtale avskrives frem til år 2041 dvs. avskrivning på 1,5 MNOK pr. år. I 2041 vil balansen da vise et underskudd på 13 MNOK som et resultat av eiendomstransaksjonen.

Drammen havn og Drammen kommune/Drammen eiendom har inngått avtale om Drammen havn sin bruk av arealer på Holmen frem til 2041. Det må fremforhandles en ny avtale om bruken av arealene etter 2041.

Note 7

Varige driftsmidler – Morselskap

Morselskap	Transp.-	Maskiner,	Bygninger/	Tomter/ kaier	Fyr	Aktiverte
	midler/kraner	verktøy m.m	Anlegg			Utfyllinger
Hist.ansk.kost 01.01.18	93 156 096	12 435 612	70 750 412	340 631 811	3 387 600	31 377 282
Akk.avskrivninger/ Nedskr. Pr. 01.01.18	72 593 510	10 877 342	57 035 278	69 985 740	3 387 600	16 782 992
Bokført verdi 01.01.18	20 562 586	1 558 270	13 715 134	270 646 071	0	14 594 290
Tilgang 2018	0	0	651 051	469 077	0	0
Avgang 2018	44 085	0	0	0	0	0
Avskrivninger 2018	4 003 943	182 948	1 209 854	2 413 277	0	523 000
Nedskrivninger	0	0	0	0	0	0
Bokført verdi 31.12.18	16 514 558	1 375 322	13 156 331	268 701 871	0	14 071 290
Prosentats for ord. Avskrivninger	4-10%	6,67-14,3%	2-20%	1,67-2%	2,50 %	1,67 %

Varige driftsmidler – Konsern DH-LT

Konsern	Transp.-	Maskiner,	Bygninger/	Tomter/ kaier	Fyr	Aktiverte
	midler/kraner	verktøy m.m	Anlegg	mv		Utfyllinger
Hist.ansk.kost 01.01.18	93 156 096	12 435 612	152 743 281	340 631 811	3 387 600	31 377 282
Akk.avskrivninger/ Nedskr. Pr. 01.01.18	72 593 510	10 877 342	121 510 453	69 985 740	3 387 600	16 782 992
Bokført verdi 01.01.18	20 562 586	1 558 270	31 232 828	270 646 071	0	14 594 290
Tilgang 2018	0	0	651 051	469 077	0	0
Avgang 2018	44 085	0	0	0	0	0
Avskrivninger 2018	4 003 943	182 948	2 077 554	2 413 277	0	523 000
Nedskrivninger	0	0	0	0	0	0
Bokført verdi 31.12.18	16 514 558	1 375 322	29 806 325	268 701 871	0	14 071 290
Prosentats for ord. Avskrivninger	4-10%	6,67-14,3%	2-20%	1,67-2%	2,50 %	1,67 %

Immaterielle eiendeler

Bokført Immateriell eiendel har oppstått i forbindelse med avtale om eiendomsoverdragelse med Drammen Eiendom KF. Som kompensasjon for avhendelse av Drammen havn sine eiendeler på Tangenområdet til Drammen Eiendom KF, har Drammen havn fått rett til å benytte Drammen Eiendom KF sine områder vederlagsfritt.

Denne rettigheten er beregnet til 37,5 MNOK med en avskrivningstid på 25 år.
Se også note 6.

Aktivert verdi: 36 000 000
Akkumulert avskrivning: 3 000 000
Bokført verdi: 34 500 000

Investeringer i varige driftsmidler siste 5 år

Morselskap

	2018	2017	2016	2015	2014
Transp.midler	0	0	0	115 000	30 388 329
Maskiner, verktøy	0	0	0	0	0
Bygn./anlegg	651 051	0	0	12 067	3 506 410
Tomter/kaier	469 077	16.282.431	30.698.678	17 555 620	13 400
Sikring Batteriøya	0	0	0	0	0
Pågående utfylling	0	0	0	0	0
Sum	1 120 128	16.698.678	30.698.678	17 682 687	33 908 139

Note 8 Renteinntekter, fordring konsernselskap / Langsiktig gjeld

Renteinntekter/Fordring konsernselskap

Drammen havn – Lierterminalen AS innfridde sitt lån på 22,9 MNOK i sin helhet til Drammen havn pr. 24.04.2017.

Langsiktig gjeld

Drammen havn tok opp et lån, juni 2008, på 85,0 MNOK i Kommunalbanken Norge. Lånet går over 30 år og er delt inn i tre like store deler der to har fastrente og ett har flytende rente. Gjeld som forfaller senere enn 5 år utgjør 41,1 MNOK, tilsvarende forrige år utgjorde 43,9 MNOK.

Note 9

Pantstillelser og garantier

		Bokført gjeld som er sikret ved pant eller lignende:		
Morselskap		Konsern		
2018	2017		2018	2017
56 666 600	59 499 940	Gjeld til kredittinstitusjoner	56 666 600	59 499 940
56 666 600	59 499 940	Sum	56 666 600	59 499 940
		Bokført verdi av eiendeler stilt som sikkerhet for bokført gjeld:		
0	0	Kundefordringer	0	0
13 156 301	13 715 132	Bygninger, bygn.m.anlegg	13 156 301	13 715 132
13 156 301	13 715 132	Sum	13 156 301	13 715 132

Note 10

Aktiverte kostnader

Beløpet gjelder oppfylging av leide arealer på Furuholmen. Grunnen eies av Drammen kommune, som skal overta arealene ved leietidens utløp hhv. 2041 og 2047.

Kostnadene periodiseres over leiekontraktens varighet, for 2018 utgjør dette 523 000,- NOK.

Note 11

Investering i datterselskap og andre selskap

Morselskap

	Eier- andel	Antall	Pålydende	Kostpris/ bokført verdi
Eidos Eiendomsutv. A/S	30%	60	5000	900 000
DH - Lierterminalen AS	100%	20.000	1000	20 000 000
				<u>20 900 000</u>

Datterselskapet Drammen havn - Lierterminalen AS har et bokført resultat i 2018 på 1.622.681,- NOK og en bokført egenkapital på kr 32.154.406,- pr. 31.12.2018.

Bokført resultat for Eidos Eiendomsutvikling AS er kr. -11.732.792,- og bokført egenkapital 79.903.691,-.

I juni 2018 jf. sak 17/18 i havnestyret har 50,0 MNOK av Drammen havn sin overskuddslikviditet blitt plassert i et høyrentefond bestående av obligasjoner. Fondet defineres som et anleggsmiddel da det er ment å være en pengeplassering som går over ett år.

Konsern

I konsernregnskapet er Eidos Eiendomsutvikling AS oppført etter egenkapitalmetoden

	Anskaffelses- kost	Bokført verdi 01.01	Resultat- andel	Balanseført verdi
Eidos AS	900 000	27 490 945	-3 519 838	23 971 107
	900 000	27 490 945	-3 519 838	23 971 107

Prinsippendring

Eidos AS sitt regnskap har i tidligere år vært oppført etter kostmetoden i konsernregnskapet. I følge bokføringslovens § 5-17 skal tilknyttet regnskap føres etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet.

Ved overgang fra kostmetoden til egenkapitalmetoden er fjorårstallene omarbeidet og virkningen er ført direkte mot egenkapitalen

Note 12

Kundefordringer/Andre fordringer

Kundefordringer	Morselskap		Konsern	
	<u>31.12.18</u>	<u>31.12.17</u>	<u>31.12.18</u>	<u>31.12.17</u>
Pålydende	13 044 948	9 565 613	13 529 145	9 997 973

Ikke forfalte kundefordringer i konsernet pr. 31.12.18 utgjør kr 7 809 936,- NOK. Det forfalte beløpet som utgjør kr. 5 235 012,- skyldes i all hovedsak kunder som er sent ute med betalingen. Fordringene vurderes i all hovedsak å bli innbetalt i 2019. Det er ikke satt av noe beløp til *Tap på fordringer* i 2018, men det er et beløp på kr. 25.000,- som det ligger noe usikkerhet rundt om vil bli innbetalt.

Note 13

Bankinnskudd

Morselskap

I posten inngår bundet bankinnskudd som følger:

Skattrekkskonto	2018	2017
	1.290.253,-	1.285.548,-

Skyldig skattetrekk utgjør 775.698,- NOK pr. 31.12.2018.

Note 14

Offentlige avgifter

Drammen havn skylder mva til Skatteetaten med 2.262.200,- NOK pr. 31.12.2018.

Note 15 Egenkapital

Morselskap

	Kapitalkonto	Frie fond	Sum
Egenkapital 01.01	358 113 585	57 500 148	415 613 733
Årets resultat	21 698 580	0	21 698 580
Sum	<u>379 812 165</u>	<u>57 500 148</u>	<u>437 312 313</u>

Konsern

	Kapitalkonto	Frie fond	Sum
Egenkapital 01.01	415 236 257	57 500 148	472 736 405
Årets resultat	19 801 423	0	19 801 423
Sum	<u>435 037 680</u>	<u>57 500 148</u>	<u>492 537 828</u>

Note 16 Eierforhold

Eierforholdet til Drammen Havn er som følger

Drammen kommune	55%
Lier kommune	18%
Røyken kommune	9%
Hurum kommune	9%
Svelvik kommune	9%

Note 17 Transaksjoner med nærstående

Transaksjoner med nærstående skjer på markedsmessige vilkår.